

Second Semester B.Sc., / B.CA, Degree Examinations**September / October 2022**

(New Scheme for CBCS NEP 2021-22 Onwards)

SANSKRIT Language**Group I - Paper II**

NSB / NBB0020 : हिंदोपदेशे - मित्रलाभः, भारतसङ्ग्रहे, वनपर्वः तथा व्याकरणांशाः

Time : 2hrs]

Max Marks: 60

SECTION - A

1. रिक्तस्थानानि योग्यपदैः पूरयत ।

1X10=10

i) _____ कवीनां निकषं वदन्ति ।

a) गद्यम् । b) पद्यम् । c) नाटकम् । d) चम्पू ।

ii) हितपदेशस्य रचयिता _____ ।

a) नारायणपंडितः । b) दण्डी । c) कालिदासः । d) बाणः ।

iii) कथायां _____ वस्तु ।

a) नीरसम् । b) सरसम् । c) विरसम् । d) नवरसम् ।

iv) धीमतां कालो _____ गच्छति ।

a) निद्रया । b) कलहेन । c) काव्यशास्त्रविनोदेन । d) युद्धेन ।

v) भारतसङ्ग्रहस्य कर्ता _____ ।

a) व्यासः । b) भासः । c) लक्ष्मणसूरिः । d) कालिदासः ।

vi) अर्जनः _____ प्राप्तवान् ।

a) नारायणास्त्रम् । b) पाशुपतास्त्रम् । c) ब्रह्मास्त्रम् । d) एन्द्रास्त्रम् ।

vii) नलस्य पत्नी _____ ।

a) दमयन्ती । b) सावित्री । c) सीता । d) द्रौपदी ।

viii) लघुपतनकः _____ ।

a) मूपकः । b) हरिणः । c) कूर्मः । d) काकः ।

ix) वन्दते - लट् लकारः अवन्दत _____ लकारः ।

a) लट् । b) लङ् । c) लृट् । d) लोट् ।

Contd...2

x) कृत्वा - त्वात्तव्ययम् कर्तुम् ----- ।

- a) तुमन्त्रान्ताव्ययम् । b) ल्यबन्ताव्ययम् । c) वर्तमान कृदन्त । d) भूतकृदन्त ।

SECTION - B

Write short notes on any THREE of the following.

ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರಕ್ಕೆ ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

3 X3=9

- 2) हिरण्यकः अथवा चित्राङ्गः।
- 3) भीमः अथवा अर्जुनः।
- 4) लक्ष्मणसूरिः अथवा नारायणपंडितः।
- 5) द्रौपदी अथवा मंथरकः ।
- 6) हितोपदेशः अथवा सौगन्धिकपुष्पवृत्तः।

SECTION - C

- 7) a) ನಾರಾಯಣ ಪಂಡಿತನ ದೇಶ, ಕಾಲ ಮತ್ತು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on the place, date and works of Narayana Pandita.

5

ಅಥವಾ OR

- b) ಹಿರಣ್ಯಕ ಮತ್ತು ಲಘುಪತನಕರ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

Describe the friendship between हिरण्यक and लघुपतनक ।

- 8) a) ಲಕ್ಷ್ಮಣಸೂರಿಯ ದೇಶಕಾಲ ಮತ್ತು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on the place, date and works of Laxmanasuri

5

ಅಥವಾ OR

- b) ಅರ್ಜುನನು ಶಿವನಿಂದ ಪಾಶುಪತಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪಡೆದ ಬಗೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

Describe the way of obtaining पाशुपतास्त्र by Arjuna given from Shiva.

Translate and explain any TWO of the following.

ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ವಿವರಿಸಿರಿ.

2 X5=10

- 9) काव्याशास्त्रविनोदेन कालो गच्छति धीमताम् ।
व्यसनेन च मूर्खाणां निद्रया कलहेन च ॥ ।

Contd...3

- 10) शशिदिवाकरयोर्गहपीडनं ।
गज भुजंगमयोरपि बन्धनम्
मतिमतां च विलोक्य दरिद्रतां
विधिरहो बलवानिति मे मतिः ॥
- 11) शोकस्थानसहस्राणि भयस्थानशतानि च
दिवसे दिवसे मूढमाविशन्ति न पण्डितम् ॥

12) Translate any ONE of the following prose passages.

ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಗದ್ಯ ಪರಿಚ್ಛೇದವನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸಿ

1X3=3

अ) 'गुणभिन्धो पौरव । दानवर्जिता हि द्विजा मदान्धमपि न वर्जयन्ति, किं पुनर्भवन्तम् ।
वैखानसवृत्तयो वयं भवतः क्लेशं लघयितुमाशंसामहे ।'

आ) 'श्रुणु साम्राट । निषधेषु नलो नाम राजासीत्, तं पुण्यश्लोकमाहुः । सह्यनक्षत्रोऽपि दमयन्त्याः
कृते कलिना प्रवर्तितः पुष्करेण द्यूते पराजितः ।'

Annotate any THREE of the sentences.

ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿ.

3 X3=9

- 13) साधयन्त्याशु कार्याणि काकाखुमृगकूर्मवत् ।
14) अविचारितं कर्म न कर्तव्यम् ।
15) सन्निमित्ते वरं त्यागो विनाशो नियते सति ।
16) अक्षान्तो हि पशुरेव न पुरुषः ।
17) नायं प्राकृतः कपिः ।
18) सखि नायं नर्मकालः ।

SECTION - D

- 19) त्रयाणां सन्धिं विभज्य नाम लिखत ।
शरच्चन्द्रः, रामष्टीकते, वागीशः, सच्चित्, तन्मयः, जगदीशः । 3
- 20) त्रयाणां लकारपुरुषवचनानि लिखत ।
वन्दे, रमते, लभताम्, एधेते, अरमताम्, लभावहे । 3
- 21) त्रयाणां लिङ्गविभक्तिवचनानि लिखत ।
एषः, सा, तत्, मया, तव, युष्माकम्, तासु । 3

**Fourth Semester B.Sc.,/ BCA / BSc., (Hons) Degree
Examinations**

September / October 2022

(2020-21 Onwards Freshers Only)

SANSKRIT Language

Group I - Paper IV

SSD / SBD 020 : Charudattam, Grammar & Translation

Time : 3 hrs]

[Max Marks: 80

Note : Questions asked in Sanskrit should be written in Sanskrit with Devanagari script.

ಸೂಚನೆ : ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ದೇವನಾಗರೀ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.

ಸೂಚನಾ : ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷಯಾ, ಕನ್ನಡಭಾಷಯಾ, ಆಂಗ್ಲಭಾಷಯಾ ವಾ ಉತ್ತರಿಸವ್ಯಾ ।

I. a) चम्पू ಪದದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ ವಿಷೇಷತೆ ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on the definition of the word चम्पू and its special features. 10

ಅಥವಾ OR

विश्वामित्ररु रामलक्ष्मणरुनु तम् अश्रमके करेदोयु प्रसंगदोचित्यवनु विवरिसि.

Explain the episode of Vishwamitra's travel along with Rama and Lakshman towards his hermitage.

II. ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸಿ ವಿವರಿಸಿ.

Translate and explain any THREE verses of the following. 3 X5=15

1) हृत्वाद्रेः शिखराणि तानि परितः क्षित्वा हसित्वा क्रुधा

कृत्वा हस्तविघट्टनं तत इतः स्थित्वा नटित्वा मुहुः ।

सिक्त्वा क्षमामसृजा स्रजान्प्रकृतया बद्ध्वाकचान्खेचरन्

दग्ध्वाग्नेः सदृशा दृशा निशीचरा सन्धन्तिरन्ध्रदिवः । ।

2) अस्मिन्पुरा पुरभिदः परमेश्वरस्य कालान्तरालनयनज्वलने मनोभूः ।

सद्यः प्रपद्य शलभत्वममुञ्चदङ्गं तस्मादमुं जनपदं विदुरङ्गसंज्ञम् । ।

3) कौसल्यायै प्रथममदिशद्भूपतिः पायसार्धं

प्रादादर्धं प्रणयमधुरं केकयेन्द्रस्य पुत्र्यै ।

Contd...2

एते देव्यौ तरलमनसः पत्युरालोच्य भावं
स्वार्धाशाभ्यां स्वयमकुरुतां पूर्णकामां सुमित्राम् । ।

4) मा निषाद प्रतिष्ठात्वमगमः शाश्वतीः समाः ।

यत्क्रौञ्चमिथुनादेकमवधीः काममोहितम् । ।

5) अम्भोजसम्भवमुं बहुभिस्तपोभिः

आराधयन् वरमवाप परैर्दुरापम् ।

तस्मादशेषभुवनं निजशासनस्य

लक्ष्मी करोति रजनीचरचक्रवर्ती । ।

III. ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Write short-notes on any TWO of the following.

2X4=8

a) देवानां दरवस्था । b) पायसप्रसङ्गः । c) ताटका ।

IV. ಕೊಟ್ಟ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ನಾಲ್ಕನ್ನು ಸಂದರ್ಭಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿ.

Annotate any FOUR sentence given below.

4 X3=12

1) अपि कुशलममर्त्याः स्वागतं साम्प्रतं वः ।

2) शनैःशनैः प्रोषितभूषणानि चकाशिरे दौहृदलक्षणानि ।

3) लोकानन्दमुकुन्दस्य चत्वार इव ब्राह्मवः ।

4) समकुचदिव सद्यस्तादृशं मार्गदर्घ्यम् ।

5) वेषं पुपोष जलमानुषनिर्विशेषम् ।

6) सतिं हृत्वा समादत्तां सप्ततन्तुं भवानिति ।

V. रिक्तस्थानानि योग्यपदैः पूरयत ।

10

1) चम्पूरामायणस्य कर्ता _____ ।

(भोजराजः, कालिदासः, दण्डी)

2) गाधिसूनुः _____ ।

(वाल्मीकिः, वसिष्ठः, विश्वामित्रः)

3) चम्पूरामायणे _____ काण्डानि सन्ति ।

(चत्वारि, द्वे, षड्)

4) कौसल्या _____ माता ।

(रामस्य, लक्ष्मणस्य, भरतस्य)

Contd...3

- 5) ताटका _____ पुत्री ।
(रावणस्य, जनकस्य, सुकेतोः)
- 6) सगरस्य पुत्रः _____ ।
(एकाधिकषष्टिसहस्राः, एकसहस्राः, द्वावधिकशताः)
- 7) रजनीचरचक्रवर्ती _____ ।
(रामः, रावणः, सुन्दः)
- 8) _____ मिथिलायाः राजा ।
(जनकः, दशरथः, रामः)
- 9) गद्यपद्यमयीकाचिच्चम्पूरभिधीयते इति _____ उक्तवान् ।
(दण्डिः, मण्डिः, सोण्डिः)

VI. a) द्वयोः प्रयोगपरिवर्तनं कुरुत ।

2X2½= 05

- i) अहं शालां गच्छामि ।
ii) रामेण कथा कथ्यते ।
iii) मया हस्यते ।

b) अलंकारमेकं सलक्षणं विवृणुत ।

5

ततो भाविनि सङ्ग्रामे बद्धश्रद्धस्य ताटका ।
स्वप्राणान् रामबाणस्य वीरपाणमकल्पयत् । ।

अथवा

अमनुत जयलक्ष्म्या राममाजौ समेतं
यजनजनितमूर्त्या योक्तुमव्याजलक्ष्म्या । ।

c) अत्रत्यं वृत्तमेकं सलक्षणं विवृणुत ।

5

लक्ष्मीं तनोतु सुतरामितरानपेक्ष -
मङ्घ्रिद्वयं निगमशाखिशिखा प्रवालम् । ।

अथवा

इन्द्रनीलाचलोदञ्ज्वच्चन्द्रिकाधवलस्मितः ।
वाचमूचे सुधाधारां मधुरां मधुसूदनः । ।

Contd...4

VII. क॑नु॒दके॑ अनु॒वादि॑.

Translate in to English.

10

कश्चन तमालवृक्षः आसीत् । तस्य वृक्षस्य शाखायाम् एकः नीडः आसीत् । तत्र कश्चन चटकः पत्न्या सह वसति स्म । कदाचित् वर्षकालः आगतः । बहिः सर्वत्र शीतलंवातावरणम् आसीत् । नीडे तु औष्णम् आसीत् । अतः चटकः निरातङ्गः आसीत् । तदा कश्च वानरः तत्र आगतवान् । वृष्ट्या तस्य शरीरं क्लिन्नम् आसीत् । शैत्येन सः कम्पते स्म । सः वानरः दन्तवीणां वादयन् वृक्षम् आरुह्य उपविष्टवान् ।

*** ** **

**Fourth Semester B.A /B.Sc., / B.Sc., (Home Science) B.S.W.
Degree Examinations**

September / October 2022

(New Scheme Freshers & Repeaters) (2014 onwards)

SANSKRIT Language

Group I - Paper IV

SAD / SSD / SHD/SWD 020 : चम्पूभारतम् - द्वितीय स्तवकः

(Champu Bharatam - II Stabakah)

Time : 3 hrs]

[Max Marks: 80

Note : Questions asked in Sanskrit should be written in Sanskrit with Devanagari script.

ಸೂಚನೆ: ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ದೇವನಾಗರೀ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.

ಸೂಚನಾ : संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया, आंग्लभाषया वा उत्तरितव्या ।

I. Write in detail the characteristic features of Champu Kavya.

ಚಂಪೂ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರವಾದ ಲೇಖನ ಬರೆಯಿರಿ.

10

ಅಥವಾ OR

Explain the episode of Dhritarastra asending Pandavas to Varanavata.

ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ಪಾಂಡವರನ್ನು ವಾರಣಾವತಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

II. Translate and explain any THREE of the following.

ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ವಿವರಿಸಿ.

3X5=15

a) कुमारास्तूर्णमारुक्षन् कुम्भयोनेरनुग्रहात् ।

कोटिं कोदण्डसारस्य गुणिनस्ते गुणा इव ।।

b) रहसिनलिनतल्पे रत्नपर्यडतल्पे

दिनविरतिसमीरैः सेव्यमानः स भीमः ।

तटभुवि कुसुमानां तादृशैर्गन्धपूरैः

अधिकमलसताया हानिदद्रौ निदद्रौ ।।

c) तत्र कापि तरुणी तडिदाभा तं ययौ जातुगृहे सुहितेन ।

चूषणाय तमसां वनमार्गे चोदिता हुतवहने शिखेव ।।

d) तस्याशयं हृदि विदन्नपि धर्मसूनु

स्तातस्य वाचमविलम्ब्य तथेत्यगृह्यात् ।

तत्तादृशेषु गुरुशासनपालनेषु

कूलङ्कषं गुणगणेन कुलं हि पुरोः ।।

Contd...2

III. Write short-notes on any TWO of the following.

ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ಎರಡಕ್ಕೆ ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

2X4=8

- a) अनन्तभट्टः । b) भीमसेनः । c) लाक्षागृहम् ।

IV. Annotate any FOUR of the following .

ಯಾವುದಾದರೂ ನಾಲ್ಕನ್ನು ಕುರಿತು ಸಂದರ್ಭದೊಡನೆ ವಿವರಿಸಿ.

4 X3=12

- a) जगदिव नूनमशेषयस्तुपूर्णम् ।
 b) बुधैः श्लाघितः सव्यसाची ।
 c) मातुर्दोषदिव बहिरगादत्तरप्यन्धभावम् ।
 d) रिपुभर्त्सन भीमः क्व वा निषीदसि ।
 e) पूर्वा न तत्र चरमैव पुपोष वीर्यम् ।

V. पञ्चनाम् उत्तरं संस्कृतभाषायां लिखत ।

5X2=10

- a) द्रुपदस्य पुत्रौ कौ ?
 b) दुर्योधनस्य सचिवः कः? सः पाण्डवान् कुत्र नयति?
 c) सव्यसाची कः? तस्य अपरं नाम किम् ?
 d) चम्पूभारतस्य रचयिता कः? चम्पूभारते कति स्तवकाः सन्ति ?
 e) चम्पूलक्षणं किं? पञ्चचम्पूनां नामानि लिखत ।
 f) वने भीमस्य समीपम् अगतवती का? तस्याः भ्राता कः?

VI. पञ्चनाम् दोषान् परिहरत ।

5

- a) देवालस्य परितः उद्यानवनमस्ति?
 b) वृक्षेण पतितः?
 c) दुगायाः नमः ।
 d) अग्निं स्वाहा ।
 e) पापेन मा त्राहि ।
 f) सः मातुः सदृशः अस्ति ।

VII. अत्रत्यम् अलङ्कारं सलक्षणं लिखत । (एकस्य)

5

- a) हंसीव कृष्णते कीर्तिं स्वर्गानामधिरोहति ।।
 b) तस्मिन् रक्षसि नेदिष्टे तादृक्षपरुषाक्षरे ।
 अपमृत्युरिवोदस्थादनिलस्यात्मसंभवः ।।

Contd...3

VIII. सप्रस्तारं वृत्तं निर्दिशत । (एकस्येव)

5

- a) तस्याशयं हृदि विदन्नपि धर्मसनु
स्तातस्य वाचमविलम्ब्य तथेत्यगृह्यात् ।
तत्तादृशेषु गुरुशासनपालतेषु
कूलङ्कषं गुणगणेन कुलं हि पुरोः ॥
- b) परोसिन्धु प्रथितममितं प्रत्यहं वर्धमानं
सोढुं पार्थाभ्युदयमपटौः स्वात्मजस्यानुरोधात् ।

IX. Translate into Kannada.

10

एकः भिक्षुकः एवमेकदा अचिन्तयत् - अहं यदि मूकः इव नटिष्यामि तदा प्रभूतं धनं लभे इति । तस्मात् मूकः इति फलके विलिख्य तत् कण्ठे धृतवान् । तस्य वैरी अन्यः भिक्षुकः वञ्चकमिमं दण्डयितुं निश्चितवान् । अतः तत्समीपे उपविष्टवान् । कश्चन सभ्यभट्टहस्यः एकं नाणकं तस्मै अभिनकर्ते यदा दास्यति तदा अन्यः भिक्षुकः अवदत् भो स तु वञ्चकः सः नैव मूकः" इति । प्रथमः भिक्षुकः सकोपं उच्यैः अवदत् "भोः असत्यवादिन् । अहं सर्वदा मूकः इदानीमपि ।" इति ।

*** ** ***